Öğretmenler Sendikası adına:
Genel Sekreter Osman K. Akol,
Yıllık abone bedeli 6 lira,
TÖS Yazışleri Müdürlüğü,
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı
Sahibi: Türkiye
14/1 Yenişehir — Ankara
Teknik Sekreter Mehmet Koç

TÖS

TÜRKİYE ÖĞRETMENLER SENDİKASI YAYIN ORGANI

1 ŞUBAT 1971

Yıl: 3 Sayı: 71
Yıllık abone: 6 lira
Fiyatı: 25 kuruş
Dizgi ve baskı
Şark Matbaası

FAŞİZM SERMAYENİN EN GERİCİ DİKTATÖRLÜĞÜDÜR. ANTİ-KOMÜNİST SLAGONLARLA ORTA ÇIKAR, AMA DEMOKRATİK BURJUVA DÜZENİNE DE KARŞIDIR.

FAŞİZMLE MÜCADELE ETMEK, ONUN TERÖRÜNE KARŞI KOYMAK HALKIMIZ İÇİN KAÇINILMAZ BİR GÖREVDİR.

BÜTÜN YURTSEVERLER.!

BİRLEŞİNİZ...

Tanklarıyla, toplarıyla, coplarıyla gelselerde yurtsever gençliğin Türkiye halkına bilinç götürme çabalarını engelleyemiyeceklerdir. Kahrolsun faşizm.

Yular ve Katran :

KULA'DAKİ SALDIRI

SİYASAL İKTİDARIN YÜZKARASIDIR

Öğretmenlere yapılan saldırıların en çirkini 24 Ocak 1971 gecesi Kula'nın Börtlüce köyünde meydana gedi. Okul müdürü Hüseyin Ergün, üzerine katran dökülerek ve boynuna yular geçirilerek, geceleyin köy sokaklarında dolaştırıldı, döğüldü ve öldü sanılarak köye yakın bir yere bırakıldı. Köylüler tarafından bulunarak traktörle Kula'ya getirilen öğretmen Hüseyin Ergün komadan zor çıktı. Öğretmen, alınan ifadesinde, «Tek suçum TÖS üyesi olmamdır!» dedi. Olaydan sonra muhtar Yusuf Ceyhan, bekçi Mehmet Kaya ve köylülerden Ahmet Ceyhan, Osman Ural ve Hikmet Öztürk tutuklandılar.

Kaymakam Servet Çiftlikçi, ilk gün, olayın gerçek nedeninin bilinmediğini söylemiş, daha sonra köylülerin söylediklerini doğrulayan bir ifade kullanmıştır. Köylülere göre Hüseyin Ergün, Börtlüce'den, muhtarın akrabası Ahmet Ceyhan'ın kızını istemiş, verilmediği için muhtara muğber olmuş, bu yüzden köy bütçesini imzalamak istememiştir. Tutuklananlar buna öfkelendikleri için Hüseyin Ergün'ü tabancayla tehdit etmişler, döğmüşler ve boynuna yular takıp dolaştırmışlardır.

Bu tevil yolu, yüzlerce başka olayda görüldüğü gibi, güneşin balçıkla sıvanmasına çalışmaktır. Siyasal iktidar ve onun yürüttüğü idare, bu yollarla gerçekleri asla örtemez. Çirkin saldırılar, yıllardan beri ekilen zehirli tohumların ürünüdür. Konya ve Kayseri olaylarından beri yöneticiler olayları hep böyle örtmeğe çalıştılar. Gerçek suçluları yakalatmadılar. Hattâ kamu oyu önünde öğretmeni tahkir eden küçümseyen ve suçlayan ifadeler kullanarak cahil ve partizan kimselere cesaret verdiler. Bugün dahi bunlar, saldırıları açıkça kınamıyorlar, bunun tedbirlerini ittizlikle uygulamıyorlar. Ankara'nın tutumu bu olunca, yoksul ve cahil köylüler ellerine yular alıp koşuyorlar. Fakat daha çirkinini, Adapazarı mitinginde görüldüğü gibi, çevre il ve ilçelerden getirilen azgın partizanlar yapıyorlar. Öğretmenler «Bağımsız Türkiye!» diye bağırırken, onlar, «Müslüman Türkiye!» diye bağırıp, taş, sopa ve silâhla saldırıyorlar. Dinle ve müsümanlıkla bir ilgileri olmadığı için, Türkiye'nin bağımsızlığına, halkın gerilik ve yoksulluktan kurtarılmasına çalışan Cumhuriyet öğretmenlerinin üzerine yürüyorlar. Cumhurbaşkanına bu konuda bir çok tel çekilmiştir.

Cumhurbaşkanına çekilen tellerden biri, Bartın TÖS Şube Başkanı ve TÖS Genel Yönetim Kurulu üyesi Settar Başol'undur. 27.1.1971 günü Hür Bartın Gazetesinde çıkan bu teli olduğu gibi yayınlıyoruz:

«Manisa'nın Kula kazasında TÖS'lü bir öğretmene karşı olan korkunç saldırıyı gazetelerden öğrendik. Aslında bu olay ilk olay değildir. Bu gidişle sonuncusu olacağa da benzemiyor. **(Devamı sayfa 4 de)**

**Sürer eker biçeriz güvenip ötesine,
Milletin her kazancı milletin kesesine.**

Turanlar Köyünden Mektup Var

Türkiye Öğretmenler Sendikası Genel Başkanlığına

Köyümüz Turanlar Köyü Aydın İlinin Germencik kazasına bağlıdır. 1925 senesinde Osmanlı Subaylarından Muzaffer Keskin'e vakıf olarak verilmiştir. Köyümüzün 17500 dönümü tapusuzdur. Muzaffer Keskin 1935 senesinde köylünün arazilerine sahip çıkacağını anlayınca Muhtar Süleyman çavuşu zorluyarak mühürü almış ve toprakları çok ucuz bir fiyatla satmıştır. Köylü ise mahkemye başvurarak davacı olmuştur. 35 senedir davamız birtürlü hâlolmamıştır. **(Devamı sayfa 4 de)**

Devrimci Eğitim Şûrası Ertelendi

9 — 13 Şubat 1971 günleri arasında toplanması kararlaştırılan 2. Devrimci Eğitim Şûrası'nın hazırlıkları büyük ölçüde tamamlanmış, sunulacak bildirilerin çoğu bastırılmıştır. Kalan hazırlıklar 9 Şubat'a kadar tamamlanacaktır.

Fakat yurdun çeşitli yerlerinde ve Başkentte cereyan eden son olaylar, üniversitelere, fakültelere, yurtlara ve toplantılara yapılan saldırılar, her akşam bir yada birkaç yerde duyulan patlamalar, yapılacak Şûra'nın ve Şûra'ya katılacak olanların güvenlik konusunda ciddi endişeler duymamıza yol açmıştır.

Ayrıca yaşadığımız günlerin olayları, bugünlerde bir Şûra toplayıp, eğitim ve yurt sorunları üstüne hazırlanmış bildirileri dinlemek ve bunları tartışmak gibi bilimsel çalışmaları çok aşmış, sükûnet içinde salim kararlara varma olanaklarını temelli yok etmiştir. Kamu oyunun ve basının cereyan eden olaylara ve gelişmelere çevrilmiş olan dikkatini Şûra konularına çevirmek ve alınacak kararları kamu oyu önünde değerlendirmek de çok zorlaşmıştır.

Yürütme Kurulumuz, bütün bunları gözönünde tutarak, 2. Devrimci Eğitim Şûrası'nı ilerki bir tarihe, muhtemelen okulların tatile girdiği zamana, ertelemiştir.

Şubelerce seçilen temsilcilere ve öteki delegelere, kesin tarihten bir ay önce basılan bildiriler gönderilecek, böylece Şûra'ya daha hazırlıklı gelmeleri sağlanacaktır.

BİRGÜN MUTLAKA

...Ve 2000 Yılı sordu:

— Ocak 1971 de Siyasal Bilgiler Fakültesine nasıl bir baskın yapıldı?

...Ve tarih cevap verdi:

— Çok alçakça ve haince bir baskın yapıldı. Gelmiş geçmiş bütün işbirlikçi iktidarların «EN SONUNCUSUNA» ve en utanmazına yakışan bir saldırıydı bu. Her taraf kırılıp döküldü. Ne insanlığa ne de Türklüğe yakışmıyacak şekilde kızlara sarkıntılık edildi. Kıbrıs'lı bir kız öğrenci «Rumlar daha insaflı» diye not düşüyordu defterine.

— Ne oldu sonra?

— Ve de vakit tamam oldu. Tümünün hesabı soruldu.

MEHMET KOÇ

Ülkemizin içinde bulunduğu bunalım gittikçe artarken, egemen sınıf ve tabakaların siyasal iktidarı ve onunla birlik olanlar da baskıları artırmışlar, sahneye koydukları faşist uygulamalara hukukî kılıflar hazırlamaya girişmişlerdir. Bu amaçla hazırlanan yeni tasarıların kanunlaştırılması için dikkatlerin başka olaylara saptırılması gerekmektedir. Ayrıca Personel Kanunu uygulamaları, içinden çıkılmaz hale gelmiş, biribirine eklenen grevler gittikçe yayılmış, tutucu bir konfederasyon olan TÜRK-İŞ bile genel grevden söz etmeye başlamış ve «partilerüstü politika» yı bırakıp «demokratik sosyalizm» i benimseme tartışmalarına girişmiştir. Öte yandan 1971 bütçesi TBMM'ye gelmiş, görüşmeler başlamıştır. Bütçe açıklarını kapatmak, devalüasyonun meydana getirdiği fiyat farklarını karşılamak, yapılması zorunlu yeni zamları daha fazla geciktirmek bir türlü mümkün olmamaktadır. Amerikan 6 ncı Filosuna bağlı savaş gemileri de durmadan kıyılarımıza gelip gidip durmakta, üniversitelerle öğrenci kuruluşlarındaki tepkiler gittikçe sertleşmektedir. Demokratik eylemler, yer yer köylere sıçramakta, toprak işgallerinin ardı gelmemektedir. Bunlardan dolayı da dikkatleri başka noktalara kaydırmaya ihtiyaç vardır. Egemen sınıf ve tabakaların siyasal iktidarı ve onunla birlik olanlar işte şimdi bunu yapmaktadır.

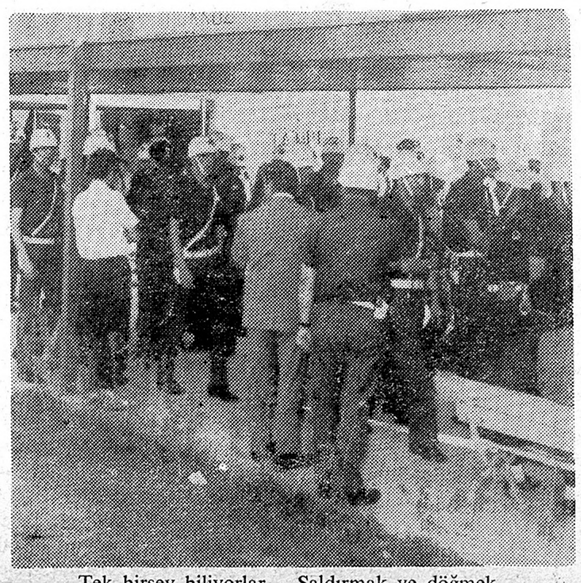

Tek birşey biliyorlar... Saldırmak ve döğmek

Önce bir banka soygunu işi ortaya atılmış, yakalamak istediklerini en geç bir haftada yakalayan ve aradıklarını dileyince iki günde bulan polis, üç haftadır bir aramaya koyulmu ve kamu oyunun dikkatini bu aramalara çekmeyi başarmıştır. «Banka soygunu» olayı, ayrıca, hükümetin, öğrencilerinin tamamı devrimci olan ODTÜ'ni aramasına da imkân vermiş, fakat sanıldığı ve savunulduğu gibi ODTÜ'nün bir silâh ve cephane deposu olmadığı anlaşılmıştır. Bu olayın tepkileri tavsarken Siyasal Bilgiler Fakültesi yurdu basılmış, ortalık bir sefer daha velveleye verilmiştir.

24 Ocak 1971 günü Kurtuluştaki Niğde Öğrenci Yurdunda dernek toplantısı vardı. Seçimler sırasında olay çıktı gerekçesiyle polis toplantıyı basmış ve bazı gençlerin havaya silah ata ata «yakındaki SBF yurduna girdiklerini söylemiş, 2000 kişilik silâhlı polis gücüyle yurdu kordon altına almış ve arama yapmak istemiştir. Elde mahkeme kararı ve Dekanlığın aramadan haberi olmadığı için öğrenciler direnmişlerdir. Nitekim saat 16.00 sıralarında ancak biten aramalardan üç saat sonra Ankara 10. Sulh Ceza yargıçlığından arama kararı alınmış ve SBF Dekanı Prof. Cahit Talas da geç vakit haberdar edilmiştir. Arama sırasında öğrenciler döğülmüş, kızlar hakarete ve sataşmaya uğramış, kapı, pencere, dolap kırılmış, bir hayli de para ve eşya kaybolmuştur. Daha sonra yayınlanan İstanbul Üniversitesi Bildirisinde: «SBF düşman karargâhı gibi basıldı» diye yazılmıştır. SBF Genel Kurulu da baskından üç gün sonra yayınladığı bildiride durumu şöyle saptamıştır:

1) Yurtta silâh bulunamamıştır. 2) Arama, mahkeme kararı olmadan, yasadışı yapılmıştır. 3) Aramada kız öğrencilere vahşice ve ahlâksızca» davranılmıştır. 4) Yurttaki eşyalar tahrip edilmiş ve çalın- **(Devamı sayfa 4 de)**

TÖS DANIŞMA KURULU TOPLANIYOR

Son haftalarda gelişen olaylar, toplum ve ülkemizin durumunu iyice çıkmaza sokmuş, meslek ve örgüt güvenliğini temelli yok etmiştir. Bir yandan da Personel Kanunu ve uygulamalarının getirdiği haksızlıklar tamir edilmemiş, ilk ve orta öğretimin çeşitli dallarında çalışan üyelerimizin mağduriyeti olduğu gibi bırakılmıştır. Bu sorunları konuşmak üzere 10 Şubat 1971 Çarşamba günü Ankara'da «TÖS Danışma Kurulu» toplantısı yapılacaktır. Toplantı için temsilcilikere ve şube başkanlıklarına genelge gönderilmiştir.

İki Muhtıra, Bir Ses

Sendikamız Yürütme Kurulu, tâ 13 Ocak 1971'de Milli Eğitim ve Maliye Bakanlıklarına verilmek üzere iki muhtıra hazırladı. Bu muhtıraları, Yürütme Kurulu adına beşer kişilik iki grup götürüp Bakanlıklara teslim etti. Metinleri aynı olan muhtıra şudur:

«Personel Kanununu ve onunla ilgili intibak uygulamalarının aldığı son durumları dikkatle ve sessizlikle izliyoruz. Bu konuda Bakanlığınız öyle bir tutum içindedir ki, yaptığınız hataları ve haksızlıkları, çok bağırana, çok baskı yapana çok vermek yolu ile örtmeye çalışıyorsunuz. Yeni tasarıların sendika temsilcilerinden ve kamu oyundan dikkatle saklanarak hazırlanması bu tasarıların haksız ve adaletsiz olduklarını apaçık göstermektedir.

Öğretmenlerimizin mağduriyetlerini vaktinde ve defalarca yazılı olarak Bakanlığınıza ulaştırdık. Hiç bir haksızlık yapılmıyacağı hakkında yazılı ve sözlü beyanlarınız oldu. Fakat yeniden hazırlandığını duyduğumuz tasarılarda tekrar ele alınan yan ödemeler konusu ile ilgili olarak öğretmen adı hiç geçmemektedir. Kaldırılmayacak ve yeniden yaratılacak her haksızlık öğretmenlerimize bir hakaret sayılacak ve bunun tepkisi büyük olacaktır.

Gittikçe artan bu yanlış davranışlardan vazgeçilmeli ve aşağıda sıralanan haksızlıklar vakit geçirilmeden düzeltilmelidir:

1. İlkokul öğretmenlerinin eğitim ödenekleri mutlaka verilmelidir.

2. İlkokul öğretmenlerine de dört yılda bir değil, üç yılda bir terfi etmek ve en üst dereceye yükselmek hakkı tanınmalıdır.

3. Her öğretim basamağında yüzbinin üstünde öğretmene, maaşlarına denk kadro verilmemiş, bu yüzden arkadaşlarımız açık haksızlıklara uğratılmıştır. Bu haksızlıklar yeni bir kanunla ve bütünü ile ortadan kaldırılmalıdır.

4. Hem sınıf okutan, hem okul yöneten öğretmenlere makam ücreti, bu olmazsa hizmet güçlüğü zammı ödenmelidir.

(Devamı sayfa 4 de)

DÜZELTME

Geçen sayımızda Toplum Yayınevi Yönetmeni Remzi İnanç'ın Kızılcahamam cezaevine sokulduğunu yazmıştık. Remzi İnanç Kızılcahamam değil, Beypazarı cezaevine sokulmuştur.

BAŞYAZI

Perde

Fakir BAYKURT

Türkiye'de çirkin ve korkunç oyunlar oynanmaktadır. Bir yandan işçiler kurşunlanmakta, fakülte ve yurtlar basılmakta, üniversite öğrencileri, kız erkek ayrılmadan döğülmekte ve öldürülmekte, bir yandan öğretmenler, tarihin hiçbir döneminde ve hiçbir ülkede görülmemiş derecede ağır hakaret ve tecavüzlere uğramaktadırlar. En küçük kasabadan en büyük şehre, hatta başkente kadar her yerde, dinamitler patlamakta, takırtıların ardı arkası kesilmemektedir. Memleket bir mayın tarlasına dönmüştür. Bütün bunlar olurken, Amerikan 6 ncı filosuna bağlı gemiler, yeniden limanlarımıza yanaşmakta, Amerikan polisi umulmadık yerlerde rol oynarken görülmektedir. Bu arada üreticinin emeği ve alınteri her zamanki gibi sömürülürken, halkın geçim mallarına, yiyecek ve giyecek maddelerine, yeni yeni zamlar uygulanmaktadır.

Şüphesiz bütün bunlar bir oyundur. Fakat bu oyunun üstüne, karanlık bir perde çekilmiştir. Bu perde yakında kaldırılacak veya yırtılacaktır. Çünkü bu böyle daha fazla devam edemez, sürüp gidemez. O zaman, bugüne kadar, maharetle kandırılan halkımız gerçekleri öğrenecek ve devrimci öğretmenlerin vatansever çabalarını bir daha takdir edecektir. Ve tarih her zaman olduğu gibi, bu sefer de asla yanılmayacak, sayfalarına olup bitenlerin doğrusunu yazacaktır.

Oynanan oyunun en çirkin bölümü, öğretmenlere yapılan saldırılarda kendini göstermektedir. Bunlar örgüt ve meslek özgürlüğüne; can ve mal güvenliğine; hatta bayan meslekdaşlarımızın namuslarına kadar yönelmiş aşağılık saldırılardır. Ve gittikçe yoğunlaşmaktadır. Görünürde bunları, köylerde,

(Devamı sayfa 4 de)

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun getirdiği eşitsizlikler

Nazım ERTÜRK
İlköğretim Müfettişi
Artvin

Yıllardan beri ümit meşalesinin parlamaya başladığını görmedikse de hissettiğimiz personel reformu çalışmaları, ne yazıkki diğer sınıfları olduğu gibi, biz eğitimcileri de tam anlamı ile hayal kırıklığına uğratmıştır. Adeta asırlar boyu devameden devlet memurları arasındaki ücret dengesizliği, bugün en had safhaya vardırılmıştır. Bu farklar önceden sınıflar arasında mevcut iken, 657 Sayılı Kanun ve bu kanununun bazı maddelerini değiştiren 1327 Sayılı Kanunla, sınıf içinde de ücret yönünden büyük uçurumlar meydana getirilmiştir.

Şimdi bu dengesizlikleri örnekler vererek açıklıyalım :

1. Ek Geçicî 2. Maddenin (b) bendinde «kadrolarında 1, 2, veya 3 üst derece alanlar, kadrolarına tekabül eden derecelere intibak ettirilmekle beraber, aldıkları üst derece aylık veya ücretlere tekabül eden derecelerin ilk kademe aylıkları kendilerine ödenir» denmektedir.

Ne kadar tutarsız bir madde... Aynı yıl içinde bir okulu bitiren iki kişiyi düşünelim : Bunlar devlet memurluğuna da aynı tarihte başlamış olsunlar. 30.11.1970 tarihine göre bunlardan birincisi, 450 liralık kadrodan 600 lirada çalışıyor. Yani kadrosuna göre maaşı 3 üst derecede. Diğeri 600/600 liralık denk kadro maaşta çalışıyor. Her iki memur da 600 liralık maaşta 25 ay çalışmış olsunlar.

Bu duruma göre intibakta yukarıdaki iki memurun yerleri neresi olacaktır?

450/600 lira alan birinci memur kadrosu itibariyle II. derece göstergesi olan 200 rakamına intibak ettirilip, 9. derecenin ilk gösterge rakamı olan 250'den maaş alacak ve brüt eline 1750 lira geçecektir.

İkinci memur, kadro ve maaşı denk olduğundan, 9. dereceye intibak ettirilerek, bu derecenin iki kademesini geçtiğinden, 3. kademe rakamı olan 270 ten maaş alacaktır. Bu halde ikinci memurun eline brüt 1890 lira geçecektir. Aradaki fark ikinci memurun lehine 140 liradır.

İş bu kadarla da kalmıyor. Birinci memurun kadrosu 11. derecede bulunduğundan, aynı kanunun 67. maddesi uyarınca, üst derecelerde kadro bulunmadığı takdirde, bulunsa dahi 11. dereceden intibakı yapılan bir memurun, 8. dereceye bir anda terfii düşünülemiyeceğinden, 1750 lirayı almaya azından 9 yıl devam edecek. İkinci memur ise 30.11.1971 tarihinde eğer yükşek okul mezunu ise 8. derece terfi edecektir.. Böylece iki memur arasındaki fark 140 lira iken, bir yıl içinde bu fark 350 lira olacaktır.

İki memur da başarılıdır. Terfilerini normal yapmışlardır. Göreve aynı ayda başlamış, aynı yılları birlikte katetmişlerdir. Peki bu kadar büyük ayrım neden? Nerede kaldı Anayasanın fırsat ve imkân eşitliği ilkesi? İstenirdiki önceden devam eden eşitsizlik şimdi düzeltilsin. Birinci memurun günâhı ne? Kadrosunun düşük oluşu kendi elinde değil ki.. Yapılan kadro ayarlamasında, birinciye kadro verilmemiş, ikinciye maaşına denk kadro verilmiştir. Temelden gelen bu haksızlığı, günahı, memura nasıl, hangi hakla çektirebiliriz?

2.1952 yılında Köy Enstitüsünü bitiren bir öğretmen bugün hakkı olan 7. derecenin gösterge rakamı olan 350 üzerinden maaş almaktadır. 1953 yılında Köy Enstitüleri kapatılıp, öğretmen okulları 6 yıla çıkarıldığından mezun olamayıp 1954 te mezun olan bir öğretmenlikten sonra bir yüksek okul bitirip millî eğitimde görev aldığından bugün 9. derece rakamı olan 250 üzerinden maaş almaktadır. Mezuniyet itibariyle bu iki öğretmenin arasında 1 veya 2 yıl fark olduğu halde, maaş olarak tam 700 lira tahsilin aleyhine bir farklılık doğmuştur.

3. Bu yüksek okul bitiren kişiden, öğretmen okulunu iki yıl sonra bitiren bir öğretmen derece tablosunda gerçek yeri olan 8. derece göstergesi 300 e intibak ettirilmektedir. Yani bu öğretmen, yüksek okul bitiren kişiyi bir derece geçmiştir. Öğretmen okulunu 3 yıl sonra bitiren bir öğretmen ise, tahsil yapmakla ceza gören talihsiz ile aynı gösterge rakamı üzerinden maaş almaktadır. Yukarıdaki örnekler, bu memlekette tahsil yapmanın, ferde mükâfat yerine ceza verdiğini kanıtlıyan somut deliller niteliğindedir.

4. 1961 yılında Eğitim Enstitüsünü bitiren bir öğretmenle, 1967 yılında aynı okulu bitiren diğer bir öğretmen aynı derece ve gösterge üzerinden maaş almaktadırlar. Peki aradaki beş tam yıllık ilerilik ne oldu?

5. Öğretmen okulunu meslektaşından 3 yıl önce bitiren bir ilkokul öğretmeni de diğer öğretmenle aynı göstergeden maaş almaktadır. Nerede kaldı 3 yıllık fark?

6. Kanununu Ek Geçici 36. maddesi de, memuriyette iken bir yüksek okul bitirene 1 veya 2 yıl kademe ilerlemesi tanımaktadır. Bunun anlamı memuriyetine ara vermeden bir kişi yüksek okul bitirirse, kademe ilerlemesi alıyor demektir. Hiç bir şey kaybetmeden bir yüksek okul bitirene kademe ilerlemesi tanınıyor da, bütün özlük haklarını kaybedip 3 veya daha fazla süreli bir yüksek okul bitiren kişiye hangi mantıkla kademe ilerlemesi tanınmaz? Bu maddenin gerekçesini öğrenmek isterdik. Eğitim Enstitüsü mezunları için yıllardan beri «Personel Kanunu ile sizin kaybolan yıllarınız verilecektir» şeklinde ortaya atılan vaadler ne acıdırki kanun çıkarken unutulmuştur.

7. Kanun, intibaklarda memurun daha önce işçilikte geçen hizmetlerini dikkate alır da, neden memuriyette geçen yıllarını hiç ama hiç dikkate almaz?

8. Ek Geçici 27. madde «öğrenim derecelerine göre, girebilecekleri derecelerin daha aşağısına intibak ettirilenler, sınıflarının giriş derecesine yükseltilirler. Bunların eski derecelerinde geçirdikleri sürenin her yılı kademe ilerlemesine esas olacak şekilde, yeni derecelerinde dikkate alınır» hükmünü getirmektedir.

Mesleğe birkaç yıldır girenler için çok iyi bir hüküm. Ya tahsil derecesini bir yıldır veya daha önce geçmiş olanların hakkını nasıl teslim edeceğiz?

Şöyleki 1961 yüksek okul bitiren bir öğretmen 250 göstergesine intibak ettirilmiştir. 1961 yılında ilkokulu bitirip, daha sonra orta, lise ve bu yıl aynı yüksek okulu bitiren diğer öğretmen de 225 göstergesinden maaş alacaktır. Bu iki öğretmen arasında tam 9 yıl fark olduğu halde reform kanun farkı 3 yıla indirmiştir.

9. Personel Kanununun 195. maddesi, mahrumiyet yerinde çalışan memurlara mahrumiyet yeri ödeneğinin ödeneceğini ön görmekte is ede, 1327 Sayılı Kanunla kabul edilen 196. madde bu hakkı bütün memurlardan gizli kapaklı almış bulunmaktadır. «Bu maddenin - hangi hallerde ve görevlerde - ibaresi bunu açıkça göstermektedir.»

10. Şu günlerde hazırlanmakta olan tasarılarda bazı yan ödemelerin birkaç sınıf için düşünüldüğü görülmektedir. Yıllarca köylerde devletin tek memuru olarak mahrumiyet ve çeşitli güçlüklerle başbaşa bulunan öğretmenler ve her türlü güçlüğü hizmet anlayışı potası içinde eriterek yılmadan görev yapan ilköğretim müfettişleri adından hiç bahsedilmemektedir.

11. Kanunun çok orijinal iki maddesi memurları huzursuzluğun, hatta tembelliğin içine itmiş bulunmaktadır. 64. Maddenin (C) bendi «bulunduğu derecede ilerleyebileceği bir kademenin bulunması» 67. madde «üst derece kadrosunda açılma olmadıkça, devlet memurlarına derece yükseltilmesi yapılamaz» hükümlerini getirmektedir.

Zamandan ne kadar uzak hükümler bunlar. Halbuki memur şevkle görev yapabilmek için devletinden bunun aksini beklerdi. Bu maddeler «kadrosuzluk nedeniyle memurun terfiî durdurulamaz» şeklinde düzenlenemez miydi? Bu haliyle reform kanunu eski kanunları çoktan arattırmaya başladı bile. Eski kanunlarla, kadro olmayınca memur, birkaç üst dereceden maaş alırken, bu kanun kazanılmış hakları da silip süpürdü.

Geniş anketler yapılarak en kısa zamanda bu haksızlıklar düzeltilmediği takdirde memleket büyük zararlar görecektir.

Bu noksanlıklar bir vatan görevi anlayışı içinde dile getirilmiştir.

Özel Yüksek Okullar Sorunu

Nazım BAYATA

Ülkemiz, emperyalizmin etkisinde - yarı bağımlı, yarı - sömürge bir ülke olalı beri, hemen hemen tüm sorunlarımız ve bu arada eğitim sorunumuz da çıkmazdadır. Özel yüksek okullar, bazıları için, bundan dört beş yıl önce, önemli bir çözüm yolu sayılırken, bir kaç yıllık uygulama bunun hiç de böyle olmadığını göstermiştir. Özel yüksek okullar eğitim sorunlarının çözümüne yaramak bir yana sorunları daha da arttırmış ve çözümü güçleştirmiştir.

Daha özel yüksek okullar kurulurken, bunların anayasaya aykırılığı iddia edilmişse de kapitalistlerin kolay para kazanma istek ve ihtirasları ağır bastığından, bu haklı sese kulak veren olmamıştır. İşbirlikçi iktidarın adamları ise bir yandan özel okulculuğu teşvik ederken, bir yandan da bu yolun çıkar yol olduğunu yüksek sesle ilân etmeyi ihmal etmemişlerdir. Geçici bir süre üniversite ve yüksek okullara gidemiyenlerden parası olanlarla, büyük maddi sıkıntılara katlanmayı göze alanlar özel okullara doluşmuşlardır. Böylece, okumak istediği halde üniversite ve yüksek okullara giremiyenlerin sorunları sahte bir çözüme bağlanır gibi olmuştur. Fakat üniversite ve yüksek okulların hacmi genişletilemediğinden, orta öğretimde mesleki ve teknik öğretime kayma ciddi bir sanayileşmeyle sağlanamadığından, her yıl artan oranda lise çıkışlı öğrenci açıkta kalmış ve özellerin kapısına düşmüştür. Tatlı bir kâr alanı olan özel okulculuk çığ gibi artarken, bazı alanlarda kalitesiz, ihtiyaçtan fazla, diplomalı, ve yaramayan eleman meydana gelmeye başlamıştır. Soygun düzeninin eğitim alanında da kötü sonuçları somut şekilde görülmüştür. Üçkâğıtçı patronlar özel okulculuktan milyonlar vururken, çeşitli nedenlerle resmi kurumlarda öğrenim göremeyen onbinlerce gence sahte bir dünyanın, sahte özlemlerini vermişlerdir. Fakat devrimci gençlik olayları özel okulları da etkisine almış ve oralardaki öğrenciler de yavaş yavaş aşağılık duygusundan kurtulmaya ve bilinçlenmeye, haksız ve aşağılık düzene ve onun bir parçası olan özel okulculuğa karşı direnmeye başlamışlardır. Yer yer özel okulların devletleştirilmesi talepleri yoğunlaşmaya başlamıştır. Patronlar, kiralık adamları ile ve adi yollarla bu uyanışı, direnişi durdurmaya çalışmışlardır. Tam bu durumdayken, anayasa mahkemesi, özel yüksek okulları kanunun bazı maddelerini anayasaya aykırı bularak iptal etmiştir. Böylece 1970 temmuzuna kadar özel yüksek okulların kapatılması durumu ortaya çıkmıştır.

Eğitim sorunlarına gerçek çözüm yolları getirmeyen ve getirmesi de söz konusu olmayan iktidarın, özel okulların kapatılmaması için çalışacağı muhakkaktır. Özel okulların kapatılması iktidarı daha da güç duruma sokacaktır. Hesapsız gidişin sonuçları her geçen gün çözümü ancak devrimle mümkün olacak sorunlar karşımıza çıkaracaktır.

Özel okulların kapatılması da bir sorunun çözümlenmesi olmayacak, tam tersine, yeni yeni başka nitelikte sorunların ortaya çıkmasına yol açacaktır. Bu yüzden, anayasa mahkemesinin haklı kararı, bir çözüm değildir. Bir yanlışın düzeltilmesidir. Mesele doğrunun bulunması, daha doğrusu doğrunun uygulanmasıdır.

Peki nedir çözüm yolu. Bir kere salt, bağımsız bir özel okullar sorunu yoktur, eğitim sorunu bir bütündür daha doğrusu eğitim sorunu da ötekiler gibi temel alt yapı yani bozuk düzene bağlı bir sorundur. İşçilerin, yoksul köylülerin ve öteki tüm emekçi tabakaların sorunlarını kökten çözümleyecek bir düzen kurulmadıkça, yani bugünkü yarı - bağımlı, yarı - sömürge durumdan kurtulmadıkça, eğitim sorunları çözüme kavuşmayacaktır. Üst yapıyı taşıyan alt yapı bozuktur, bu yapı değiştirilip yerine devrimci bir düzen kurulmadan, üst yapıda bir düzen, bir çözüm olamaz.

Özel yüksek okullar kapatılsa, devletleştirilse, ya da devam etse, sorun, bir başka şekilde olmakla birlikte, gene karşımızdadır. Öyleyse, tüm sorunlara gerçek çözüm yolları bulmanın yolu devrimden geçer. Devrim de ilk aşamada, içinde bulunduğumuz yarı - sömürge duruma son vermek için mücadele etmektir, Türkiye'yi öncelikle Amerikanın vesayetinden, ikili anlaşmalardan, NATO'dan, işbirlikçilerinin, feodal mütegallibenin pençesinden kurtarmaktır .Bu ilk devrimci aşamadan sonra gelecek daha ileri aşamada, elbette sorunlar gerçek çözümlerine tam olarak kavuşacaktır.

Özetlersek, özel yüksek okullar sorunun giderek bir düzen sorunundur, çözümü devrime bağlıdır. Devrimcinin görevi, bunu böyle bilmek, ona göre mücadele etmektir.

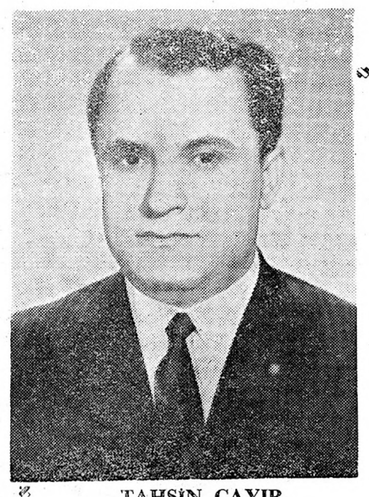

TAHSİN ÇAYIR
(İst. TÖS Şb. Bşk.)

Soruşturma

Konuşan : Aydın DEVRİM

Soru 1 — Bu yasalarla, bu düzende Millî Eğitimin yönetimi size verilse ne yapardınız?

«Bu düzende, bu yasalarla Millî Eğitimin yönetiminin bana verilmesi halinde» neler yapabileceğimi düşünmeden önce, bu yönetimin bana nasıl ve hangi güçler aracılığı veya tarafından verilebileceğini düşünmek gerek. TÖS felsefesine inanmış ve bu yolda savaş vermekte olan TÖS'lü öğretmenlerden hiç birine Millî Eğitimin yönetimi gerçek halk iktidarının dışında bir güç tarafından verilmez kanısındayım.

«Verilse» deyimi daha ziyade bir kurucu meclisi ve bu meclis tarafından görevlendirilmeyi çağrıştırıyor. Soruyu bu düşünüşle yeniden ortaya koyarsak şöyle sormamız gerek : Düzen değişikliğini gerçekleştirecek nitelikte bir kurucu meclis, millî eğitimin yönetimini size verse neler yapardınız?

Soruyu böylece sorduktan sonra kısaca, akla gelen ilk yapılabilecek işleri sıralayayım :

a) Millî Eğitime sızmış yabancı elleri, tutundukları kilit noktalarından söküp atmak ve Millî Eğitimin bağımsızlığını sağlamak. Elbette bu bağımsızlığı tek başına anlamamak gerekir. Çünkü temelde iktisadî, askerî, siyasal, ticarî v.s. gibi bağımlılık durumu varken sadece eğitimin bağımsızlığa kavuşturulması düşünülemez. Ve bu olanaksızdır. Millî Eğitimin bağımsızlığı da Türkiye'nin tam bağımsızlığına kavuşturulması çerçevesi içinde düşünülmelidir.

b) Türkiye koşullarına uygun yeni bir müfredat programı hazırlamak ve geliştirmek.

c) Eğitim ve öğretim kurumlarına yaparak - yaşayarak öğrenme ve eğitim kazanma ilkesini yerleştirmeyi gerçekleştirmek. Türk Millî Eğitiminin pedagojisini yaratmak.

ç) Öğretmenlik mesleğini aranır ve özen duyurulur bir meslek seviyesine ulaştırıcı tedbirleri almak.

d) Eğitim ve öğretime devrimci görüşe güç kazandıracak bir muhteva, hizmet anlayışı getirmek.

e) Geniş çapta halk eğitimi çalışmalarını geliştirmek ve kısa sürede okuma yazma bilmeyenlerin oranını sıfıra indirmeye çalışmak.

f) Çağ dışı ve bilime aykırı din okullarını kapatmak ve sömürü düzeninin devamını sağlayan bu kaynakları kurutmak.

g) Bakanlığın yetki alanındaki tercüme ve yayınları, devrimi oluşturucu ve sürekli kılıcı özde yaptırmak.

ğ) Eğitimde fırsat eşitliğini sağlayıcı tedbiri almak. Bu yönde bir politika geliştirmek.

h) Eğitim ve öğretim ticaretine son verdirici politika izlemek; özellikle bunu öğretmenlerin reddedeceği duruma getirmek suretiyle kaynaktan kurutmak.

ı) Öğretmenin her kademede Millî Eğitimin yönetimine katılmasını sağlayıcı tedbirleri almak.

Soru 2 — Devrim İçin Eğitim sözünden ne anlıyorsunuz?

a) Yetişen yeni nesle devrimci tavır kazandıracak bir eğitim uygulaması.

b) Devrim düzenine giden yolda, yetişen nesle yeni düzenin zorunlu kılacağı kişiliği kazandıran eğitim verme.

c) Geniş halk kitlelerine kadar uzanan ve bilinç götüren - bunun zorluklarına da katlanan - bir eğitim uğraşısı.

ç) Olanakları günden güne değiştikçe toplumu ileri üretim düzenine müesseseleşerek vardırabilecek bir sosyo - ekonomik kültürel muhtevayı hazırlayıcı eğitim.

d) Son olarak şunu eklemek istiyorum : Devrim İçin Eğitim ilkesi «halka devrimin gerekliliğini kabul ettirici bir şekilde bugünkü düzenin kokuşmuşluğunu göstermek ve düzen değiştiğinde yapılacak uygulamayı somut örnekleme yoluyla sergileyerek devrime özlem, istek uyandırmak yönünde eğitim uygulaması» şeklinde anlaşılmalıdır.

Soru 3 — Şubenizdeki çalışmalar hakkında bilgi veriniz.

Seminer, konferans ve açıkoturumları sıkça yapmaya çalışıyoruz. Bu konuda lokal dışı, köye, işçiye ulaşılabilecek yolları deniyor ve ciddi çaba harcıyoruz. Köylerde açıkoturum ve konferanslar düzenliyor; elde ettiğimiz ortamları köylüleri örgütlemek suretiyle değerlendiriyoruz. Köylülerin devrimci eylemlerinden doğan davalarını çeşitli yollarla destekliyor ve izliyoruz.

Bu yıl şimdilik 8 köyü içine alan «Çatalca İlçesi Orman Köylülerinin Hukukunu Koruma Birliği» adı ile bir birlik kuruldu. Çok sıkı ilişkiler içindeyiz.

Öğretmen - Halk geceleri düzenliyor; bu tür geceleri değişik bölgelerde yapmaya çalışıyoruz.

Köy kitaplıkları kurma hazırlığı içindeyiz. Bugünlerde üç köyde kitaplık kuracağız.

Şubemiz merkezinde yeni bir kitaplık tesis ettik. 1600 ciltlik olan bu kitaplık TÖS'e yaraşır büyüklüğe kavuşturulacaktır.

Büyük bir kent ve olanaklar içinde bulunan şubemiz, çevre şubelere eğitim programları götürme çalışması içindedir. Bölgemizin sendikal eğitim programını üstlenmeye gidiyoruz.

Ara verdiğimiz yayın organımızı Şubat başından itibaren çıkarmaya başlıyoruz,

TÖS'e dayalı yapı kooperatifi kurduk. Arsa temini peşindeyiz. Kooperatifimiz ortakları arasında başka şubelerimizden de arkadaşlarımız var.

Devrimci kuruluşlarla işbirliği, güçbirliği geliştirici eylemlerde bulunuyoruz. Zaman zaman bir araya gelebilen memur sendikaları ile iyi ilişkiler içindeyiz.

GELECEK SAYI: İzmir Şubesi Başkanı A. Nazmi Erdem

ETHEM BOYSAN'A MEKTUP

HAYRULLAH ÇAVUŞOĞLU

Bir zamanların Zonguldak Valisi, daha sonra İçişleri Bakanlığı Müsteşar Muavini ve halen Bakanlık emrinde.

15 - 18 Aralık 1969 günleri arasında yapılan Genel Öğretmen boykotu sırasında, biz TÖS Zonguldak Şubesi Yönetim Kurulu Üyeleri ve Zonguldak Öğretmenleri olarak bu gün sizin yaptığınızı yaparken, bizi asi ilan etmiş, Okullarımızdan Polislerle toplatmış ve açığa almıştınız.

Derdimizi dinlemek şöyle dursun, Yönetici olan bizleri açığa almış tüm Öğretmenlere dörder günlük maaş kesimi cezası vermiş, tümümüzü mahkemelere sürüklemiş ve daha sonrada yönetici olan bizleri Doğu İllerine sürmüştünüz.

Yüksek Danıştayın aydın kararı ile tekrar Zonguldak'a döndüğümüzde sizi ziyaretle (olanları unutalım ve bizi tekrar yerlerimize verin) diye adeta yalvarmalarımıza (olmaz) deyip kesip atmıştınız. (Tekrar Danıştaya gitmiyelim bu Babacanlık sizde kalsın) ricamızı duymamıştınız bile.

Fakat bakın biz yine Zonguldak'tayız, yine öğretmeniz, lâkin Valiliğiniz ve buradaki saltanatınız uçtu gitti.

Bizler 540 liraya çalıştırılırken ihtar boykotumuz suçtu'da şimdi sizin yaptığınız nedir?.

Demek ki iş cebe dokununca ve binlikler azalınca Komitenin başına geçmek suç olmuyor öylemi?.

Zonguldak'tan ayrılacağınız zaman CHP li olduğunuz için Valilikten alındığınız şeklinde söylentilere sebep olduğunuz yayılmıştı, CHP. Her devirde güçten düşenlerin aradığı büyük bir sığınaktır, lâkin Zonguldak'lı sizin CHP'li olabileceğiniz kanısında değildir.

Sayın Ethem Bey, sizleri biz yetiştiriyoruz bunu size izaha ihtiyaç görmüyorum.

Nevarki Öğretmenlerini hor görenleri de hor görüyorlar demeden geçemiyorum.

Yavuz'u hatırlayın, Hocasının atının ayağından çamur sıçrayan kaftanını tabutuna serilmek üzere vasiyet eden o Büyüklerin Devleti yüzyıllarca payidar olmadımı?.

Ama bütün bunlara rağmen sizin Valilikten alınmanıza ve hele şimdi Bakanlık emrine alınmanıza cidden çok üzgünüm.

Öğretmen kalbi böyledir işte, yürü sevgili ve haşin talebemiz şimdi yürü bakalım senin bizi gönderdiğin Adalet Kapısına da, seninde davanı görsün Adil Hakimler.

Sana candan geçmiş olsun der Saygılar sunarım.

Sosyalizmin, Demokrasinin ve özgürlüğün büyük savaşçısı

AZİZ NESİN

HAYATI

Aziz Nesin 1915'de İstanbul'da doğdu. 1937 de Harp Okulunu bitirdi. Orduda bir süre subaylık yapıp ayrıldı. Çeşitli gazetelerde çalıştıktan sonra mizahî dergiler çıkarmaya başladı. Tek parti devrinin faşist yöneticileri dergilerini kapattılar kendisini sık sık tutuklattılar. Onlar kapattıkça yenisini çıkardı. (Marko Paşa, Merhum Paşa, Malûm Paşa, Ali Paşa, Bizim Paşa.) 1948 de Mücadele arkadaşı Sabahattin Ali öldürüldü.

1950 - 1960 ve 1960 - 1970 döneminde de tutuklandı, baskılar altında tutuldu. 1960'da düşün yayınevini kurdu.

Aziz Nesin, Nazım Hikmetten sonra yabancı ülkelerde en çok aranan okunan ve sevilen yazarımızdır.

★ ★

YAPITLARI

Aziz Nesin'in altmıştan fazla eseri vardır. Bunların çoğu tükenmiş, bir kısmıda birkaç kitap birarada yeniden basılmıştır. Bu yüzden tam bir liste sunamıyoruz.

İt Kuyruğu, Yedek Parça, Damda Deli Var, Koltuk, Kazan Töreni, Ölmüş Eşek, Fil Hamdi, Kör Döğüşü, Biz Adam Olmayız, Yeşil Renkli Namus Gazı, Hoptirinam, Böyle gelmiş Böyle Gitmez, Gıdı Gıdı, Havadan Sudan, Az gittik Uz gittik, Bir Şey Yap Met, Biraz Gelirmisiniz, Toros Canavarı, Düdükçülerle Fırçacıların Savaşı, Çiçu.

★ ★

ALDIĞI ÖDÜLLER

FİL HAMDİ . . . : (1956)
Altın Palmiye Birincisi . . İtalya

KAZAN TÖRENİ : (1957)
Altın Palmiye Birincisi . . İtalya

VATANİ VAZİFE : (1966)
Altın Kirpi Birincisi . Bulgaristan

FIKRALAR . . . . : (1959)
Gazeteciler Cemiyeti Fıkra Birincisi

KARAGÖZ . . . . : (1968)
Milliyet inceleme . . . . Birincisi

ÇİÇU . . . . . : (1970)
Türk Dil Kurumu Oyun Birincisi

BAŞBAKAN'A AÇIK MEKTUP

(15 Temmuz 1967 günlü AKŞAM Gazetesi'nden)

Sayın Süleyman Demirel,

İstanbul'daki siyasî polislerinizin yada onların üst makamlarının kurdukları düzenle başıma getirilenleri ve bana yapılanları, ne önceden, ne sonradan bilmiyorsunuz ve duymadınız sayarak, bunları size anlatmayı ve sizin aracılığınızla Türk ve dünya kamuoyuna duyurmayı, bir yazar olarak kendime görev biliyorum.

Sayın Demirel!

Size önce bir anımdan sözetmek istiyorum. Bundan yirmibir yıl önce, 4 Aralık 1946'da, bugün tıpkı sizin siyasî polislerinizin yaptıkları gibi, o zamanki CHP iktidarının siyasî polisleri evimi aramışlar, aldıkları üç çuval dolusu kitap ve yazılarımla birlikte beni Emniyet Müdürlüğüne götürmüşlerdi. İki sivil polis beni Emniyet Müdürünün odasına soktu. Karşımda elinde kırbaç, meşin ceketli biri, yanında da şaşı bakan başka biri vardı. Bunların, İstanbul Emniyet Müdürü Ahmet Demir'le yardımcısı Kemal Aygün olduklarını sonradan öğrenecektim. O zamanlar, otuz yaşında, zayıf, çelimsiz bir gençtim. Kemal Aygün'ün ilk sözü şu oldu :

«Bu mu vatanı satacak hain!»

Kemal Aygün, vatan satıcısı hainlerin besili ve iriyarı olmaları gerektiğini düşünmüş, beni görünce de sürprizle karşılaşmış, hayal kırıklığına uğramış olmalıydı.

Sözle cevap veremezdim. Önce Kemal Aygün'ün, sonra da iriyarı olan Ahmet Demir'in yüzüne bakmıştım. Ahmet Demir,

— Neden öyle bakıyorsun? diye bağırarak bana iki tokat attı.

Siyasî polisler gözaltına aldıkları sanıkları sık sık «Doğru söyle! Yalan söyleme!» derler. Ama benim rastladıklarım yalan söylerler. Bu iki kişiyi, hâkim karşısına götürebilseydim, ne Aygün bana «Vatan satıcısı hain» dediğini, ne Ahmet Demir beni döğdüğünü söylerdi.

Sayın Demirel! Bir insan, bulunduğu özel duruma güvenerek, başka bir insanı döğüyorsa, döğdüğü insandan çok daha önce kendi insanlık haysiyetini çiğniyor ve kendi insanlığına saygısı yok, demektir. Bir insan, kendi haysiyetini çiğnemeden başkasını döğemez. Ve bir insan, kendi resmî durumundan yararlanarak başkasını döğüyorsa, kendisinin de dayak yiyebileceğini önceden kabul etmiş demektir. Nitekim öyle de olmuştur.

Eski DP milletvekili gazeteci Mithat Perin, Haber Gazetesinde çıkan, Yassıada hükümlüleriyle ilgili anılarında, Kemal Aygünün bir zamanlar bana «Vatanı satacak hain bu mu?» dediği Emniyet Müdürlüğünde, kendisine vatan haini denilerek, nasıl saatlerce dayak yediğini, yarı baygın bir halde boş bir çuval gibi sürüklendiğini, birkaç tefrikada anlattı. Düştüğü bu acıklı durumdan ötürü Kemal Aygün'den intikam mı aldım? Hayır... Kemal Aygün'e en yakını kadar acıdım. Çünkü, ne yapalım ki Kemal Aygün de insan.. Ben ona yapılan o ağır işlemi insana lâyık görmüyorum.

Değişik iktidarlar zamanında devletin en yüksek görevlerinde bulunmuş olan Ahmet Demir'in ise, son aylarda hangi yüzkızartıcı suçlardan sanık olduğunu herkes gibi elbet siz de bilirsiniz.

Ben bu anımı size şunun için anlatıyorum : Kendi insanlık haysiyetlerine saygısı olmayan siyasî polisler kullanmayınız. Sizden ve okurlarımdan bin kere özür dilerim, ama ne yapayım ki, sorgum sırasında bir siyasî polis şefinin savurduğu sövgüyü yazmak zorundayım. Bir insan başkasına «Ağzına sıçarım» derse, bunu diyen insan, kendi ağzının bu işe çok elverişli olduğunu çok önceden kabul etmiş demektir. Herhangi bir yurttaş, herhangi bir yurttaşa böyle sövememelidir. Hele bu sövgücü, devletin kendisine halkın güvenliğini koruma görevini verdiği bir siyasî memur ise ve sövdüğü insan da, bugüne dek elli kitap yazmış, kitapları yirmiüç yabancı dile çevrilmiş, uluslararası üç edebiyat yarışmasında yurduna üç ödül kazandırmış, elliki yaşında bir yazarsa, bu işlemin bayağılığını değerlendirmeyi size bırakıyorum.

Saat 15'den, 23'e kadar, sürekli olarak sekiz saat yedi siyasî polis birden makineli tüfek atışına tutar gibi beni sorguya çekerken, yukarda sövdüğünü söylediğim polis, sorularına kendi istediği yönde cevap vermem için «Beynini ezeceğim» diye beni üç kere tehdide kalkmıştır.

Sayın Demirel! Ben bu sövgülerin ve tehditlerin yapıldığını isbat edemem. Sorgum sırasında bana sıksık «Yalan söyleme!» diyen siyasî polisleriniz de, bana yaptıklarını ve söylediklerini doğru söylemiyeceklerdir. Çünkü onlar, gazetelere de benim hakkımda bilerek yalan haberler vermişlerdir. Örneğin, evimden aldıkları, bir mezara çelenk koyarken çekilmiş resmin, Molla Nasrettin gazetesini çıkaran Azerbaycanlı büyük yazar Celil Mehmet Kulizâde'nin mezarına çelenk koyarken çekilmiş olduğunu söylediğim ve bunu bildikleri halde, bile bile Lenin'in mezarına çelenk koyarken çekilmiş resmim diye, gazetelere yalan haber vermişlerdir. Ve gazeteler «İşte vesika» diye, polisin verdiği yalan haberi ve resmi yayınlamışlardır.

Lenin'in kabrine çelenk koymak ne suçtur, ne de şerefsizliktir; tersine şerefli bir iştir. Şerefli bir iş olduğu için de, İsmet İnönü, Suat Hayri Ürgüplü, Ferruh Bozbeyli gibi birçok Türk büyükleri Lenin'in kabrine çelenk koymuşlardır. İlişki düşmediği için, Lenin'in kabrine çelenk koyamadım.

Siz herhalde yetişemediniz, bizim lisede, Askerî lisede okuduğumuz ve Atatürk'ün buyruğuyla yazılmış Türk Tarih Kurumu'nun yayınladığı tarih kitabında Lenin için neler yazılmış olduğunu, siyasî polislerinizin okumalarını çok isterdim.

Söğdüler, tehdit ettiler diye polise iftira etmem için hiç bir neden yoktur. Sorgumda söylediklerimin hepsini kabul ediyorum. (Türkçe yanlışları ve mantık bozuklukları elbet benim değildir. Çünkü benim sözlerimi, kendileri, kendilerince biçim vererek yazdırıyorlardı).

Sayın Demirel!

CHP. iktidarının polisi beni tokatladığı ve bana hakaret ettiği zaman, nasıl benim haysiyetim çiğnenmedi, ama onlar kendi insanlık haysiyetlerini hiçe saydılarsa, sizin siyasî polisiniz de bana sövdüğü zaman, ben haysiyetimden kaybetmedim, ama bana söğen kendi haysiyetinden çok şey kaybetti. Polisinizin haysiyetini korumak, yada insanlık haysiyetini koruyan polisleri çalıştırmak size düşer. Çünkü bu, aynı zamanda kendinizi korumanız demektir.

Bazı gazete ve dergiler, polisin bana komplo kurmuş olduğunu yazdılar. Hayır, bu bir polis komplosu değildi. Beni sürekli sekiz saat sorguya çeken polis, anladığıma göre, benim gizli ve kanunsuz işler yaptığıma önce kendilerini inandırmışlardı. Bu yüzden onlara kızmadım bile, ama acıdım. Oysa onlar, benim yurt haini olduğuma kendilerini inandırmış oldukları için, bana can ve yurt düşmanı olarak kızıyorlardı. Yanılmış ama samimî insanlardı. Üstelik, içlerinden kimisi, sınırsız ölçüde bilgisizdi. Örneğin, söven polis, İsveç sosyalizmini Türkiyeye örnek gösteriyor, ben İsveç'teki sermaye birikiminin Türkiye'de olmadığını söyleyince de «Evet, İsveçin müstemlekeleri var» diyordu. Aynı polis, yirmi yıl önce yazdığım bir hikâyemde, sonradan jandarma olan lisedeki bir sınıf arkadaşımın kimya imtihanında su formülünü «HOH» diye okuduğunu anlatmış olmamı, bütün Türk jandarma subaylarına yapılmış hakaret sayıyor ve bu türlü hikâyelerim yabancı dillere de çevrildiği için, benim yurdumun sorunlarını yabancılara jurnal ettiğimi söylüyordu.

(Devamı Sayfa 4 de)

KAZAN TÖRENİ

Biri — Buyurun efendim, rica ederim, böyle buyurun! Bizim gazetecilere karşı son derecede şeyimiz vardır. Yaaa...

Başka biri — Tebrik ederim beyefendi.

İkincisi — Teşekkür ederim. Ama anlayamadım, neyi tebrik ediyorsunuz?

Başka biri — Yeni kazanınızı...

— Haaa.. Evet, evet... Kazanı değil mi? Kazansız olmuyor Beyefendi... Kazan çok mühim...

— Büfeye buyursanıza... Bir aperatif... Vali bey de teşrif edecekler. Neredeyse, bir yerden çıkar gelirler.

Üçüncü — Zâtiâlinizle bir yerden tanışıyoruz, ama nereden?

Başka üçüncü — Simanız bana da hiç yabancı gelmiyor. Sizi bir yerden gözüm ısırıyor. Durun bakayım, siz Mezbahaya yeni yapılan kapının açılış törenine teşrif etmiş miydiniz?

— Maalesef... Efendim, törenleri aynı güne getiriyorlar, yetişemiyoruz. Bendeniz o gün, cam fabrikasına yeni bir baca ilâvesi dolayısiyle yapılan törene gitmiştim.

— Ah beyefendi, ben o törene maalesef gelemedim. Arkadaşlar söylediler, bir Çerkestavuğu varmış, anlata anlata bitiremediler. Efendim, insan her tarafa birden yetişemiyor.

— Durun, durun... Sizi şimdi çıkardım, siz Japonya'dan satın alınan geminin...

— Tamam, geminin dâvetine gelmiştim. Ben de sizi hatırladım. Hattâ o gün hep kremalı turta yiyordunuz da, dikkatimi çekmiştiniz.

— Evet, evet... Pek severim kremalı turtayı. Efendim, daha evvel şeydeki ziyafette biraz fazlaca kaçırdığımdan ,o canım etlere el süremedim.

Daha başka biri — Bu koydukları ne kazanıymış?

Daha daha başka biri — Vallahi bilmem... Kazan işte... Çamaşır kazanı değil herhalde...

— Üzerinize âfiyet, midemden çok muztaribim. Hazımsızlık başladı...

— Bendeniz de öyleyim Beyefendi. Son zamanlarda herkes midesinden şikâyetçi. Sârî bir hastalık oldu. Ben yanımda karbonat taşıyorum, isterseniz bir avuç vereyim, yutun.

— Ah, teşekkür ederim. Bundan sonra öyle yapmalı. Ben de yanımda bulundurayım. Öö-Öööö...

— Yaradı beyefendi... Geğirmek iyidir.

— Öö - Ööööö - Üüüüüü... Aman hindi kızartması pek nefis olmuş. Buyursanıza!...

— Teşekkür ederim, ben börekleri tercih ederim.

İçlerinden biri — Bu şişman zat kim?

İçlerinden öbürü — Hangisi? Viski içen mi?

— Hayır öbürü.

— Hani muzu ısırıyor, o mu?

— Öteki...

— Soğuk et yiyor hani?...

— Onun arkasında, elini mayonezli levreğe uzatmış...

— Haaa... Bilmem, hep görürüm ama...

Bir adam — Maksat tören mören değil... Bütün bu ziyafetler filân hep görüşmemize vesile...

Adamın biri — Tabiî, ona ne şüphe... Bu ziyafetler de olmasa, görüşemiyeceğiz vallahi... Efendim, eskiden, bendeniz çocukken, peder merhum bendenizi elimden tutar, her gün bir tekkeye götürürdü. Pazartesileri Üsküdar'da bir Rüfaî dergâhına giderdik. Salı günleri Kasımpaşa'daki Nakş-i-bendî tekkesine, çarşambaları, Çürüklük'teki Kadirî tekkesine, Perşembeleri, Mevlânakapıdaki Mevlevîhaneye... Her Allahın günü bir tekkeye... Evet, evet... Biz de öyle... Orada lokma ederdik. Gani gani yemekler... Bakır siniler dolar, dolar boşalırdı.

— Maksat yemek değil, muhabbet...

— Elbetteee... Ciğerden almıyorsunuz...

— Bendeniz dolmaya bayılırım da... Güzel de yapmışlar.

— Burası ne fabrikası beyefendi?

— Vallahi iyice bilemiyorum ama, galiba... Makinelere filân bakılırsa, bir makine fabrikası olacak.

— Maşallah çok büyük bir fabrika...

— Efendim, ne de olsa medeniyet ilerliyor tabii... Tavsiye ederim, uskumru dolmaları pek güzel...

— Mersi. Buradan çıkınca şeydeki törene gideceğim de...

— O zamana kadar hazmolur beyefendi. Tören mi dediniz? Ben de geleyim bâri...

— Aaaaa... Tabiî... Buyurun...

— Efendim, insan takip edemiyor, bâzı törenleri kaçırıyoruz ne de olsa...

— Maalesef... Geçende gazeteler, Amerika bize atom tesisatı verecekmiş diye yazdı. Sakın burası yeni atom fabrikamız olmasın...

— Şurada kazan mazan diye lâf ediyorlar.

— Kazanmalı, kazanmalı beyefendi, çalışıp kazanmak lâzım.

Bir insan — Kurdelâ kesilmiyecek mi?

Başka bir insan — Vali Beyefendiyi bekliyorlar.

— Bu fabrikanın sahibi kim beyefendi?

— Amerikalıların olacak...

— Hiç zannetmem. Amerikalılar böyle ziyafet mi-yafet vermezler adama... Fabrika bizim olmasına bizim ya, acaba Tekel İdaresinin mi, Sular İdaresinin mi?

— Amma yaptınız Fabrikada su yapılır mı? Ne fabrikası burası?

— Kazan fabrikası...

— Öyleyse Tekelindir. Herhalde rakı kazanları... Şu adamı her törende görürüm.

— Şu baştakiler kim?

— Dâvetli mebuslar... Yarın şeydeki açılış törenine geliyor musunuz?

— Tabiî... Gitmesem ayıp olur. Bâdemler bayat, farkında mısınız?..

Bir kişi — Memleketin kalkınması her şeyden evvel fabrikalara dayanır...

İkinci biri — Keşke her gün bir fabrika açılsa... İstakozlar pek güzelmiş...

— Siz istakozu, dünkü törende verilen ziyafette yiyecektiniz. Bu küçük kim? Mahdum mu? Allah bağışlasın.

— Cümleninkini...

— Al oğlum, bak elma mı istersin, portakal mı? Pasta mı? Al yavrum...

— Şişşşt!... Beyefendi geldi...

— Kim o?

— Bilmem... Fabrikanın sahibi galiba... Yoksa Bakan mı?

— Umum müdür olmasın... Şey... Bendeniz zatiâlinizi bu kadar zamandır tanırım, her törende, her şölende buluşuruz da, sorması ayıp olmasın ama, zâtiâlinizin ne iş yaptığını bilmem...

— Bendeniz mi?... Şey... Beyefendi açış nutkuna başlıyor galiba...

.....

— Muhterem vatandaşlar!... Bugün (çatal bıçak sesleri) açılış törenini yaptığımız Tezgâhtarağa Elektrik Santralımızın dördüncü kazanının yerine konması münasebetiyle, hepinizi tebrik ederim. Bu kazanı, Amerika'dan hiçbir yardım görmeden, kendi kendimize yerine koyduk. Macar millî takımını 3 — 1 yenen azmimiz, enerjimiz, heyecanımız burada da kendini göstermiş, kazanın tam ocağın üstüne konulmasında, üç Amerikalı mütehassıs, iki mühendis, dört ustabaşından başka hiçbir yabancı kuvvete lüzum gösterilmeksizin, kazan-ı mezkûr, mahall-i mahsusuna kendi kuvvetlerimiz tarafından vazedilmiştir. Ancak kazan yerine konulduktan sonra, içindeki suyun bir türlü kaynamadığının sebebi araştırılınca, ocağın altı metre kadar kazandan geride kaldığı görülmüştür. Kazan ağır olduğundan, altına ayrı bir ocak yapılmasına teknisyenler lüzum görmüşlerdir. Bu kazan, Yakın Doğu, Orta Doğu ve Balkanların en büyük kazanıdır. Aynı zamanda kalaylıdır ve bakırdır. Kalaylı ve bakır olmakla beraber yalnız iki yerinden deliği olup, bu delikler, hiçbir Amerikan yardımına lüzum görülmeden kendi tarafımızdan üstüpü, eczalı pamuk ve kara sakızla tıkanmıştır. Deliklerden akan sular kazanın altındaki ocağı söndürmeyecek kadar cüz-i bir hale getirilmiştir. Eğer Terkos suları kesilmemiş olsaydı, şimdi gözünüzün önünde tecrübesini yapardık.

Bu kazan, Kabakçı Mustafa isyanında Yeniçerilerin kaldırdığı kazan olup, oradan Sadrâzam Kırkayak Halil Paşanın konağına götürülmüş ve bu konakta uzun zaman aşûre kazanı olarak kullanılmıştır. Sonradan yandan çarklı araba vapurunun kazanı olarak uzun yıllar vazife görmüştür. Kazanın dokuz kulpu vardır. Biz ona yeni bir kulp uydurarak fabrikaya koyduk. Bu kazanın...

Birisi — Birader, bu kazan uzun sürer ben gidiyorum.

Başka biri — Ben de... Yarın şeydeki törende buluşalım.

— Olur, eyvallah...

— Güle güle...

— Bu kazan...

Düzenleyen : Mehmet Koç

AZİZ NESİN

(Baştarafı sayfa 3 de)

Bir tek polisin bilgisizliğini söylemek, nasıl bütün Türk polisine genelleştirilemezse, sonradan jandarma olmuş bir sınıf arkadaşımın okuldaki bilgisizliğini açıklamam da bütün jandarmalara genelleştirilemez. Nitekim sorgum ve evimin aranışı sırasında yüksek öğrenim görmüş, hukuk bitirmiş, kanun çerçevesinde işlem yapan terbiyeli polislerle de karşılaştım. Medenî davranışları için kendilerine teşekkür ederim.

Sayın Demirel!

Beni sorguya çekenlerin, yanılmış ve samimî olduklarını ve bana komplo hazırlamadıklarını söyledim. Ama sorgunun yönünden daha büyük yerlerden bazı hazırlıkların yapıldığı açıkça belliydi. Suçlamanın hedefi, Türkiye İşçi Partisi'ydi. Sürekli ve baskılı olarak, Türkiye İşçi Partisi'yle, Türkiye içinde ve dışındaki Türkiye Komünist Partisi arasında bağ aranıyor ve bu bağı benim kurduğum söyleniyordu. Sorulara bu yönde cevaplar vermem, yani yalan söylemem için zorlanıyordum. Ne var ki polisler, bu yalana doğru olarak kendilerini inandırmışlardı. Benim, Türkiye dışındaki Komünist Partisiyle, Türkiye'deki gizli Komünist Partisi ve Türkiye İşçi Partisi arasında kuryelik yaptığımı üsteliyerek, direnerek iddia ediyorlar ve ellerinde tanık, kanıt ve belge olduğunu söylüyorlardı. Sorgunun belki iki saati, benim kuryeliğim üstünde geçti.

Sayın Demirel!

Kuryelik de bir iştir. Örneğin mahalle bekçiliği de bir iştir. Hiç bir işi küçümsemiyorum. Ancak, bir siyasî polisin, sorguya çektiği bir insanın çapını, değerini, kişiliğini, psikolojisini bilmesi gerekir. Polisler benim için saçmasapan raporlar dolduracaklarına, kişiliğim üstünde birazcık bilgi edinmeye çalışsalardı, kurye olduğum yolunda beni saatlerce sorguya çekmezlerdi. Zat-ı devletinizin mahalle bekçiliği yaptığınızı iddia neyse, benim de gizli ve kanun dışı bir partinin kuryeliğini yaptığım iddiası aynı saçmalıktır.

Sezinlediğime, sezinlemekten de ileri, anladığıma ve beni sorguya çekenlerin açıkça söylediklerine göre, hedefi Türkiye İşçi Partisi ve Türkiye'deki ilerici aydınlar olan bu önceden düzenli oyunlar, asıl bundan sonra daha geniş ölçüde yapılacaktır. Ve bütün bunlar halkımız için sürpriz olmayacak, ama bu oyunu hazırlayanlar için hep fiyaskoyla sonuçlanacaktır. Çünkü, olmayan birşey, zorla var gösterilemez.

Polisin sorgusu üzerine, Türkiye'de bir Komünist Parti örgütü olduğuna inanmadığımı söyledim. İnanmayışımın iki nedeni var. Birincisi, Türkiye'de en son Komünist Partinin yakalanışı 1950 olduğuna ve aradan geçen onyedi yıl içinde polis ve başka ilgililer Türkiye'de Komünist Parti örgütü bulamadıklarına göre, kendi görüşüm olarak, Türkiye'de bir Komünist Parti bulunduğuna inanamıyorum. Aksi halde, bütçeden ayrılan büyük paralarla polisin ve başka ilgililerin onyedi yıldanberi hiç bir iş yapmadıkları sonucu çıkar ikinci neden olarak, bir Komünist Partisi varsa bile, siyasî polis, Komünist Partisini yakalamak için beni gözaltına alır ve sorguya çekerse, benim Komünist Partisi üyesi olduğuma inanırsa, ya Türkiye'de hiç Komünist Partisi yoktur, yada yanlış yolda olduğu için, polis bu partiyi bulamıyacaktır.

Siyasî polisin üsteliyerek sorduğu bir soru da şuydu: Türkiye dışında bir Türkiye Komünist Partisi olduğunu bildiğim halde, yurtdışı gezisinden dönüşümde, niçin gelip polise bunu haber vermemişim, niçin yurtseverlik görevimi yapmamışım? Korkunç bir soruydu bu. Bir yazar kişiliğinin ne demek olduğunu bilmeyenler, beni kendilerine muhbirlik yapmadım diye suçluyorlardı. Polisin yapamadığı görevini yazarın yapması mı isteniyor? Ne yönde olursa olsun polis muhbirliği yazarın görevi değildir. Kaldı ki, Türkiye dışındaki Türkiye Komünist Partisi için burdaki gazeteler, benim bildiklerimden daha çoğunu yazdılar. «Bilmiyorum, ama bilsem de size haber vermezdim» diye verdiğim cevap, beni sorguya çekenleri çok sinirlendirdi.

Bundan daha korkunç bir soru da şuydu: Sovyet Konsolosluğuna gidiyormuşum ve gitmeden önce, Konsolosluğa gideceğimi polise bildirmiyormuşum. Oysa başka yurttaşlar, Sovyet Konsolosluğuna gitmeleri gerekince, önceden polise bildiriyorlarmış. Yurttaşlar, kendilerinden güvensiz yada polisten korkar böyle bir duruma düşürülmüşlerse, iktidarınız ve savunduğunuz demokrasi adına bundan üzülmeniz gerekir.

Sayın Demirel!.

Nasıl devleti, hükûmeti temsil eden insanlar varsa, bende arkadaşlarımla birlikte çağdaş Türk edebiyatını temsil ediyorum. Ve bu yetkiyi elimden almak kimsenin haddi değildir. Hiçkimse, beni kendisinden daha az yurtsever sayamaz. Dilediğim yere girer çıkar, istediğim kişiyle de görüşürüm. Bir yazar olarak kiminle ne konuşacağımı, yurdumun çıkarlarını beni sorguya çekenlerden öğrenecek değilim.

Saatlerce, dışarda Türkiye Komünist Partisini temsil eden Yakup Demir'den, Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı arkadaşım Mehmet Ali Aybar'a paket ve mesaj getirdiğim yolunda baskılı sorguya çekildim. Yakup Demir'i tanımam, ne Türkiye'de, ne dışarda gördüm. Ama görseydim, konuşurdum, konuşmak da isterdim. Örneğin siz nasıl Brejnef'le, Kosigin'le konuşurken, ben sizden hiç bir biçimde şüphelenmiyorsam, ben de her kimle konuşursam konuşayım, aleyhime elde bir kanıt, belge olmadıkça, hiçkimsenin benden, yurtseverliğimden şüphelenmeye ve istedikleri biçimde cevap vermem için bana baskı yapmaya hakkı yoktur.

Sayın Demirel!

Beni sorguya çeken, siyasî polisiniz, «İnşaallah seni birgün ve yakında kıskıvrak yakalıyacağız ve beynini ezeceğiz!» tehdidinde bulunmuştur. Bu yazımdan sonra büsbütün sinirlenip, bana daha kötü işlem yapabilirler. Ama korkmuyorum. Çünkü, kendime güvenim var ve korkulacak hiç bir iş yapmıyorum. Bana çok daha ağır sövebilirler; ama korkmuyorum, çünkü sövgüleriyle kendi haysiyetlerini hiçe saymış olurlar. Dövebilirler, işkence edebilirler yine korkmuyorum, çünkü benim haysiyetim zedelenmez, ama onlar insanlık haysiyetlerinden yitirirler. Bir komployla cezaevine de konsam yaşamasını, çalışmasını bilirim ve birgün gerçek nasıl olsa anlaşılır. En korkunç olanı ölüm mü? Ondan da korkmuyorum. Elbet yaşamak, yurdum için iyi işler yapmak, daha çok yazmak istiyorum. Ama elliiki yaşındayım ve yaşadığım kadar daha yaşayacak değilim.

Sayın Demirel!

Söylevlerinizde, demeçlerinizde, konuşmalarınızda sıksık Anayasaya saygıdan ve demokratik düzenden sözediyorsunuz. Siyasî Polisinizin bana yaptıkları, Anayasaya da, demokratik düzene de aykırıdır. Yanlış bir yoldadırlar. Bunları bilmiyorsunuz sayarak ve size yararı olur düşüncesiyle bildiriyorum.

Saygılarımla.

Aziz Nesin Pasaportla yurt dışına çıktığı zaman Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliğine uğradığı, Lenin'in mezarına çelenk koyduğu ve Nazım Hikmet'in aşağıdaki şiirini üstünde taşıdığı iddiasıyla karakola sevkedilip 36 saat işkence edilmiştir. Yukarıdaki mektup bu olay üzerine yazılmıştır.

OĞLUMA

Çekmiş çekiyor millet
Lâkin güzel gelecek sonu
Sen bizim orda halkımızla beraber
Sosyalizmi kuracaksın memed
Gözle göreceksin elle tutacaksın onu Memed
Ben dilimden türkülerimden
Tuzumdan ekmeğimden uzakta
Anana hasret, sana hasret,
Dostlarıma hasret, öleceğim...

İKTİDAR MI EŞKİYA MI

MUSA ÇINAR

Bugünlerde yöneticilerimizin yurt ve gençlik sorunları üzerinde almayı düşündükleri yeni tedbirler kamu oyunun alay konusu oldu.

Bir yanda bilim ve sağduyu isteyen yurdun ekonomik ve sosyal sorunları; öbür yanda bu bunalımların çözümünde dayak ve hapishaneyi öneren bilim dışı tedbirler.

Merak ediyoruz bu baskı tedbirleri bu sorunlara ne gibi bir çözüm getirecek? Dişi ağrıyan bir kişiyi doktora mı götürürsünüz, yoksa ağrıdığını söyledi diye hapishaneye mi? Bu kişiyi istediğiniz kadar coplayın tutuklayın ağrısı geçecek mi?

Bu faşist yönetim tedbirleri bize geçmişdeki bir olayın öyküsünü hatırlattı.

Bozkır (Konya) isyanı günlerinde yönetime eşkiyalar hakim. Dul bir kadın, sözünü dinlemeyen oğlunun terbiye edilmesi için eşkiyanın reisine başvurur. Reis oğlanı aratıp buldurur. Boynuna bir ip geçirerek ağacının birinde sallandırır. Oğlunun asılarak öldürüldüğünü gören anne, göz yaşları içinde eşkiya reisine «be ağam ben size terbiye edin dediysem öldürün demedim ya» sözüne karşılık eşkiya reisi «Be kadın benim okulum var da terbiye mi edeceğim. Benim terbiyem böyle olur» der.

Ha 50 yıl öncesinin eşkiyası ha bugünün iktidarı...

Bütün Yurtseverler Birleşiniz

(Baştarafı sayfa 1 de)

mıştır. 5) Öğrenciler polisçe gözaltına alındıktan sonra da dövülmüştür. 6) Olay, «karanlık sonuca yönelmiş gidişin yeni bir aşamasıdır.» 7) Olay, Anayasanın ortadan kaldırılmasına kadar vardırılacak oyunun bir parçasıdır.

Aramadan sonra 350 öğrenci götürülmüş, bunlardan 51 tanesi mahkemeye sevkedilmiş, sabahlara kadar süren ve polislerin savunma avukatlarına hakaret etmesiyle geçen ilk duruşmadan sonra 10 öğrenci tutuklanmıştır. Olayın yankıları ve yorumları sürüp giderken ,en ilgi çekici açıklamayı Niğde Öğrenci Yurdu yöneticileri yapmışlar, yurttaki dernek toplantısında, polisin verdiği bilginin tersine, seçimleri, devrimci öğrencilerin kazandığını, toplantı bittikten iki saat sonra komandolarla polisin birleşerek tertip hazırladığını, İbrahim Karyağdı adlı bir komandonun yurda dinamit atıp kaçtığını ve bundan sonra polisin SBF yurduna doğru hücuma geçtiğini bildirmişlerdir. Polis yetkilileri, bu açıklamayı yalanlamışlardır.

Bundan sonra da Ankara, İstanbul ve İzmir'deki üniversite ve fakültelerin öğretim üyeleri, hükümetin üniversitelerle ilgili olarak hazırladığı iki kısıtlayıcı tasarıyı tartışmaya ve saldırıları protesto etmeye devam etmişlerdir. Bu arada Erdal İnönü, Muammer Aksoy, Mümtaz Soysal ve Rauf Nasuhioğlu adlı profesörlerin evlerine patlayıcı maddeler atılmıştır.

Patlayıcı madde atma işi başka yerlere de yayılmış, özellikle sendikamız şubelerinde yoğunlaştırılmıştır. Konuya, Eskişehir, Aybastı, Maraş, Sivas ve Dinar şubelerimizin lokalleri böylece tahrip edilmiş, ayrıca, pek çok öğretmen arkadaşımızın yolları kesilmiş ve evlerine girilmek istenmiş yada evlerine gene dinamit atılmıştır. Memleket gerçekten bir mayın tarlasına döndürülmüştür. 28.1.1971 gecesi Amasya TİP ilbaşkanı Şerafettin Atalay kaçırılarak öldürülmüş ve şube başkanımız Fikret Benli'nin evine «Sıra sende!» diye mektup bırakılmıştır. Suçlular yakalanmamıştır. Tehdit mektup ve telefonları genel merkez yöneticilerimize de yöneltilmiş ve sıklaştırılmıştır. Nitekim Bütçe dolayısiyle Senatoda 28 Ocak gecesi bir konuşma yapan kontenjan senatörü Cemal Madanoğlu: «Kurulu düzenin yıllardır oluşturageldiği çağdışı güçler, tam yolla eyleme geçmiş bulunmaktadırlar. Sapık akımlarla beslenen güdümlü örgütler, üniversiteye, öğretmenlere ve gençliğe kudurganca saldırmaktadırlar.» demiştir.

Biz öğretmenler, TÖS içindeki yerimizi sımsıkı koruyarak, halkımızın uyanmasına yönelik pedagojik görevlerimizi, devrim savaşının bir parçası olarak, eksiksiz yapmaya devam edeceğiz.

İki Muhtıra, Bir Ses

(Baştarafı sayfa 1 de)

5. İlk ve orta dereceli okullarda çalışan bütün öğretmenlere okuttukları fazla dersler için ücret verilmelidir.

Öğretmenlerin neler yapabilecekleri bütün kamu personeli tarafından anlaşılmış ve gösterildiği örnek benimsenmiştir, uygulanır olmuştur. Öğretmen tepkilerinin daha da artarak yenilenmemesi ancak haksızlıkların adalet ölçüleri içinde giderilmesiyle mümkündür. Bu maruzatımızın dikkate alınmasını, uzun zamandan beri pek çok çile çeken öğretmenlerimiz adına, saygı ile rica ederim.»

Altında Genel Başkan F. Baykurt'un imzası bulunan bu muhtıraların verilmesinden beş gün sonra, Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürü Necdet Taner, TÖS temsilcilerini dâvet etti. Saptanan randevuya göre, Dursun Akçam başkanlığında beş kişili kbir temsil kurulu, Genel Müdür Necdet Taner'le üç saat görüşmüşlerdir. Biz bu görüşmeden edindiğimiz izlenimleri 20 Ocak 1971 günlü Basın Bültenimizde açıkladık:

«Maliye Bakanlığı yetkilileri ileri sürülen öğretmen isteklerini haklı bulmuşlar, ancak ödeme güçlüklerinden yakınmışlardır. Bununla birlikte:

1. Mahrumiyet zammının öğretmenlere de verilmesinin uygun olacağını,

2. Mesleğe yeni başlayanlara nazaran kıdemli öğretmenlerin Personel Kanunu ile uğradıkları zararların, derece farklarının düzeltilmesi gerektiğini,

3. İlkokul öğretmenlerine verilmesi istenen eğitim ödeneği ile terfi sürelerinin dört yıldan üç yıla indirilmesi işinin bir kanun konusu olduğunu, bunun da Millî Eğitim Bakanlığının yapması gerektiğini, Eğitim ödeneği karşılığı ilkokul öğretmenlerine ek ders ücreti vermenin mümkün olabileceğini, fakat Millî Eğitim Bakanının bu konuda bir hazırlığı ve teklifi olmadığını,

4. İntibaklardan ve kadrosuzluktan doğan haksızlıkların da çıkarılacak Genel Kadro kanunu ile düzeltileceğini ifade etmişlerdir.

Maliye Bakanlığı adına verilen bilgilere göre yapılan bu açıklama Maliye Bakanı Mesut Erezi kızdırmış olmalı ki, ertesi gün radyoda bizzat kendisi Millî Eğitim Bakanlığı ile ilişkilerinin çok iyi olduğunu bildiren bir demeç yayınlattı. Millî Eğitim Bakanlığının ise hiç sesi çıkmadı, hâlâ çıkmaz. Bütçe meclisten çıkana kadar daha bekleyelim hele. Nasıl olsa çok bi rşey kalmadı şurada.

Kula'daki saldırı

(Baştarafı sayfa 1 de)

Sayın Cumhurbaşkanımız; yıllar önce İzmir'in Menemen'inde öğretmen Kubilây da şehit edilmişti. O zaman, bugün sizin işgal ettiğiniz yüce mevkide Mustafa Kemal oturuyordu. «Yakın Menemen'i» demişti. Kurulan Yıldırım Mahkemesi, asıl suçluları Menemen sokaklarında astırdı. Belki siz o zaman genç bir Cumhuriyet Zabiti idiniz. Ve mutlaka Atatürk'ün bu fevaranını takdirle karşıladınız.

Bugün Kula'da TÖS'lü ve Devrimci öğretmen Hüseyin Ergün'ün çırılçıplak soyularak yular ile sokaklarda dolaştırılması, katranlanarak işkence edilmesi, sonra öldü diye kimsesiz yere bırakılması, Kubilây olayından daha basit bir olay değildir. Fakat iki olay arasında tek fark vardır. Kubilây olayının suçluları Menemen'de, Kula olayının suçluları ise Ankara'dadır.

Olayları genç Cumhuriyet Zabiti Cevdet Sunay gibi yorumlamanızı ve fakat Mustafa Kemal gibi değerlendirmenizi diler, saygılar sunarım.»

Uşak milletvekili öğretmen Adil Turan da saldırıyı, 31.1.1971 günü bir sözlü soru konusu yapmış, Başbakanın cevaplandırması istemiyle Millet Meclisi Başkanlığına vermiştir. Adil Turan sorusunun sonunda şöyle demektedir:

«Artık katı bir gerçek su yüzüne çıkmıştır:

Türkiye'de öğretmenlere yapılan saldırılar, bir raslantı değil; düşmanca ekilen tohumların hırslı ürünleridir. İlgililerin tedbirsizliği ve umursamazlığı devam ettikçe yeni yeni olaylar, yeni Menemen olaylarını doğuracaktır.

Sayın Başbakan bu durumu nasıl değerlendirmektedir? Bu konuda neler düşünmektedir ve kanımıza katılmakta mıdır? Daha büyük olayların önlenmesi için ne gibi tedbirler alınmış veya alınmaktadır veya alınacaktır?

Sakarya Şubemiz, bir yandan Kula saldırısını, bir yandan da 27 Ocak 1971 günü Alifuatpaşa'da bir bayan öğretmenimize ve okul müdürüne yapılan saldırıyı ele alarak, yoğunlaşan baskıları protesto etmek amacıyla 31.1.1971 günü il merkezinde bir açık hava toplantısı düzenledi. Çevre il ve ilçelerden getirilen partizan saldırganlar, 2000 öğretmenin üzerine yürüdü. Olaylar başladıktan sonra toplum polisi olay yerine getirildi, fakat bazı arkadaşlarımızın döğülmesi ve yaralanması önlenemedi. Artık öğretmen güvenliği, öğretmenin kendi savunmasına kalmış gibidir. Sakarya'lı şube yöneticilerimizin aldığı tedbirlerle toplantı tamamlanmış, ertesi gün de tutuklanan 10 arkadaşımızın mahkemesiyle ve yaralılarımızın tedavisiyle uğraşılmıştır. Sözüm ona, bu miting il makamlarına vaktinde haber verilmiş, yasal bir miting idi ve hükümetin gerekli her tedbiri alması, kanunda yazılı görevi idi.

Çirkin saldırıyı yerinde protesto etmek için Börtlüce köyünde ve Kula'da da açık hava toplantıları düzenlendi. Ege Bölgesi Baştemsilciliğimizle Genel Merkezimizin işbirliği halinde düzenlediği bu toplantılardan Kula'da yapılanına 1 Şubat 1971 günü Ege Bölgesindeki 54 şubemizden öğretmenler katıldılar. İlçe merkezinin pazarına raslayan mitinge 5000 kişi katıldı. Bunların 3000'i öğretmen, 2000'i köylerden gelen öğretmen dostu yurttaşlarımızdı. Galiba saldırganlar, gerekli tertibi hazırlayamadıkları için mitingde herhangi bir olay çıkmamıştır.

Tarihin hiçbir döneminde ve dünyanın hiçbir yerinde görülmemiş derecede yoğunlaşan öğretmen kıyımı bugün böyle «kudurgan» bir saldırı haline gelmemiştir. Malî ve idarî baskıların da ardı arkası kesilmemektedir. Personel Kanunu ve uygulamalarıyla ilgili olarak yapılan değişiklik çalışmaları da bu düzenin doğasından beklenebileceği gibi sadece bir avutmadan ibarettir.

Bütün bu durumları görüşmek için *TÖS Danışma Kurulu 10 Şubat 1971* günü Ankara'da toplanacaktır.

SALDIRGANLAR KİMLERDİR?

Öğretmenlere yapılan saldırılara karşı hükümet tedbir almaktan kaçınmaktadır. Ayrıca hükümet, saldırıları «birtakım adî sebepler»e bağlamaya da çalışmaktadır. Oysa gerçek başkadır. Gerçeğin bir yanını Andırın TÖS Başkanı Öcal Dereli, şöyle yazıyor:

«İlçemizde öğretmenin halktan yana çalışması hakim güçleri harekete geçirmiştir.

Beşbucuk köyü ilkokulu öğretmeni ve TÖS Andırın şubesi sekreteri İsmail Arslan, çeltik ağalarının yıllardan beri elinde tuttuğu ve halka bir damla bile vermedikleri Andırın çayını halka mal etmek için köylüleri kooperatifleştirmek için TÖS şubesince vazifelendirilerek çalışmalara başlamışlardır.

Öğretmen memleketi onun çocuklarının huzur içinde yaşamaları için çaba gösterirken, hakim güçler öğretmeni sindirmek için türlü yollar aramaya başlamışlardır.

Nihayet bekledikleri gün gelmiş ve 7.1.1971 günü İsmail Arslan, köyüne misafir olarak gelen iki fakülte öğrencisini misafir ettiği gerekçesiyle jandarmayla okuldan öğrencileri arasından alınarak karakola götürülmüştür. İki gün arkadaşlarıyla birlikte nezarette alıkonulmuştur.

Ağalar, köy muhtarına tesir ederek, iki fakülteli genç hükümet aleyhine propoganda yapıyorlar diye şikayet ettirilmişlerdir. Tokmaklı karakoluna getirilen gençler ve öğretmen, yemek dahi verilmeden uzun müddet bekletilmiş, bilahare kelepçe takılarak kaza merkezine getirilmişlerdir. Öğretmenin direnmesi üzerine jandarma kelepçeyi takamamıştır.

Ertesi gün mahkemeye sevkedildiklerinde suçsuz oldukları anlaşılmış ve serbest bırakılmışlardır. Mahkemeden çıktıktan sonra gençleri linç ettirmek için ağalar faaliyete geçmişse de gerçeği öğrenen halk böyle bir eyleme geçmemiştir.»

Bu mektup gerçeği bütün çıplaklığı ile göstermektedir. Saldırgan ağalar, hem iktidar, hem muhalefet partilerinin Andırın örgütüne hakimdirler. Ve eklemeye hiç gerek yok, bir ittifakın ortağı oldukları için, etkileri doğal olarak Ankara'ya kadar uzanmaktadır.

Başyazı

(Baştarafı sayfa 1 de)

kasabalarda «halktan kimseler» düzenlemektedir. Sorumlu idareciler, bunları, mahalli anlaşmazlık, şahsi husumet, mesleği kötüye kullanma gibi, adi sebeplere bağlamaya çabalıyorlar. Politikacılar içinde, öğretmenlerin din ve vatan düşmanı olduğunu söyliyenler de var. Halbuki resmî müfettişlerin yaptığı yüzlerce tahkikat, mahalli mahkemelerde ve Danıştay'da yapılan çok sayıdaki yargılama, öğretmenler lehine, beraatle, sonuçlanmıştır. Öyleyse bu isnatlar yalandır. Ve sadece birer bahaneden ibarettir.

Perdenin arkasında görünmeyen sebepler ve oyunun görünmeyen aktörleri ise, bambaşkadır. Sınıflı Türkiye toplumunda, egemen sınıflara dayalı siyasal iktidar ve onun hükümeti, ta Karaağaç, Konya, Kayseri, Yozgat, Düzce ve Boğazlıyan'dan beri cereyan eden saldırılardan hiçbirine, açıkça karşı çıkmamış, bunlara karşı kanun tedbirlerini işletmemiştir. İdare bunları «Vukuat-ı Âdiye» olarak göstermiş, öğretmeni küçümseyen, hafife alan, hatta tahkir eden seviyesiz ifadeler kullanmıştır. Fanatik, mutaassıp ve cahil partizanlara göz kırpmış, saldırganlara cesaret vermiştir.

Bundan dolayı biz, öğretmene karşı dünyanın en büyük saygısızlığını işleyen cahil yurttaşlara, sadece acıyoruz. Onları değil, bu saygısızlıklara sebep olan perde gerisindeki aktörleri suçluyoruz. Suçlular Börtlüçe köyünde, Ali Fuat Paşada, Aybastı ve Keskinde, Amasya'da değil, Ankara'dadır. Bunu apaçık biliyoruz ve açıkça söylüyoruz.

Mücadelemizi, bu gerçekleri bilerek, ve her zaman hatırda tutarak yapıyoruz. Öğretmene her zaman saygılı olan Türkiye halkını, bu masum insanları suçlamanın bir faydası yoktur. Böyle bir davranış doğru değildir. Sistemli olarak geliştirilen ve uygulanan bu ihanetin sahipleri, aslında çok çürük, ciğersiz ve yüreksizdirler. Bunlar bizim yenilmez cesaretimizi asla sarsamazlar. Biz dışardan ve içerden sömürülerek ezilen halkımızı uyandırma ve onu her türlü siyasal, ekonomik ve demokratik haklarının bilincine erdirme çabalarımızı, dövüle dövüle sertleşen çelikler gibi, gittikçe artan bir dirençle, sürdürmeye azimliyiz.

Burjuvazi istediği kadar işbirlikçi ve tutucu olsun, istediği kadar faşistleşsin, zorbalığını istediği kadar artırsın; yalnız Türkiye'de değil, bütün dünyada yenilecektir. Perde gerisindeki aktörler ve bütün suçlular halkın şaşmaz adaleti önünde yere verilecek ve mahvolacaklardır.

Mustafa Kemal'i yetiştiren Şemsi Efendi de saldırıya uğramış bir öğretmendi. Biz bugün daha azgın saldırıların önündeyiz. Ne pahasına olursa olsun, Başöğretmenimiz Mustafa Kemal'i aşan yeni Mustafa Kemal'ler yetiştirmeye devam edeceğiz. Yurdumuz Türkiye'yi ve onun toplumunu, Mustafa Kemal'in gösterdiği yolda ve yönde ileri üretim ve yönetim aşamalarına ulaştırmanın bütün pedagojik görevlerini yılmadan yapacağız. *Bu bir meslek görevidir, ve halkımızın vermekte olduğu İkinci Kurtuluş Savaşının çok önemli bir parçasıdır. Bu savaşta korkmak ve geri durmak büyük bir ihanet olur. Bu savaşta yerlerimizi sımsıkı tutarak başarıya ereceğiz. Birimizi, beşimizi, bazılarımızı tahkir edebilirler, dövebilirler, hatta öldürebilirler. Fakat unutulmasın ki, bir tanemizin kanı, büyük küçük bütün saldırganları, bütün satılmış halk düşmanlarını boğmaya yeter.*

Mücadelemizi tarih ve halk önünde, tarihi ve halkı çok iyi bilerek devam ettireceğiz. Yurdumuzu koruyan ve savunan silâhlı ordumuz gibi, yarınki ve bugünkü nesilleri, tonlarca çile çekerek yetiştiren irfan ordumuzun öğretmenleri de, ulusun ve tarihin saygısına her zaman sahiptirler. Çok yakın bir zamanda, Türkiye'mizin tıpkı bizler gibi çilekeş olan halkı, bunu bir daha anlayacaktır.

DÜZELTME

Geçen sayımızda «Danıştay Genel Kurulu'nun boykotu suç saymasına rağmen aklanmalar devam ediyor» diye bir haber vermiştik. Yargıtay Ceza Daireleri Genel Kurulu olacaktır. Düzeltiriz.

TURANLAR KÖYÜ

(Baştarafı sayfa 1 de)

4.1.1971 de Bütün köylü anlaşarak tapusuz toprakları işgâl etmiş yabancı ağaları topraklara sokmayacağını bildirmişlerdir. Ağalar, köylü üzerine baskı yaptırmak istemişlerdir. Nihayet 8.1.1971 cuma günü 500'e yakın jandarma ve subayı, kaymakam ve ağalar 16 üzerimize saldırttı. Birçok kadınlarımız dipçik darbesiyle yaralandı 16 erkek yakalanarak tevkif edildi.

Biz köylülerin yanında olan sizlerden Avukat Şakir Keçeli köylümüze faydalı oldu. Tutukluların çıkarılması için uğraştı.

Avukat Şakir Keçeli köylümüzün devamlı yararlı olacağını TÖS bunu destekliyeceğini söyledi. Köylüde yüksek bir moral kazandı. Sizleri devamlı aramızda faydalı, önderlik edeceğini inandırdı. Birçok ağalar öyle korktuki hepsi telâşa düştüler.

Türkiye Öğretmenler Sendikasının ezilen, sömürülen bütün Köylülerin yanında olacağına biz köylüler inandık. Haklı olduğumuz davada bize yardımcı olacağı kanısındayız ve bütün köylülerimiz sonsuz itimat ve teşekkürlerini sunarlar.